เอกสารแนะนำ

กรมปศุสัตว์

การจัดการเลี้ยงดู ไก่งวง

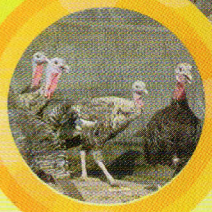

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการปศุสัตว์ที่ 4

กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์

0-4377-7600 0-4377-7107

trms-msk.dld.go.th Email : trms_msk@dld.go.th

การจัดการเลี้ยงดูไก่งวง

ไก่งวงเป็นสัตว์เศรษฐกิจที่โตเร็ว น้ำหนักมาก เลี้ยงง่าย เนื่องจากมีพันธุกรรมของไก่งวงป่า จึงมีร่างกายแข็งแรงและทนโรคพอควร นอกจากนี้ยังสามารถกินอาหารที่มีตามธรรมชาติได้หลากหลาย ได้แก่ รำ ปลายข้าว และเมล็ดธัญพืช เป็นอาหารร่วมกับการจัดหาวัชพืช อาทิเช่น หญ้าปีกแมงดา ผักตบชวา และใบไผ่ เป็นต้น ซึ่งช่วยลดต้นทุนค่าอาหารให้แก่เกษตรกรได้ โดยการเลี้ยงดูไก่งวงในระยะต่างๆ ของศูนย์วิจัยและพัฒนาการปสุสัตว์ที่ 4 มีการจัดการ ดังนี้

1 ลูกไก่งวงเล็ก (อายุแรกเกิด–4 สัปดาห์)

เป็นระยะที่ลูกไก่มี**ความอ่อนแอมากที่สุด** จึงควรอนุบาลบนกรงกกยกพื้นสูงที่คลุมด้วยมุ้งไนล่อนกันยุงซึ่งเป็นพาหะของโรคฝีดาษ และใช้หลอดไฟขนาด 80 วัตต์ กกให้ความอบอุ่นในช่วงสัปดาห์แรกที่อุณหภูมิ 95-100 องศาฟาเรนไฮต์ แล้วค่อยๆ ลดอุณหภูมิลงในสัปดาห์ต่อไป ซึ่งการปรับลดอุณหภูมิขึ้นอยู่กับสภาพอากาศภายนอกด้วย ควรมีน้ำและอาหารสำหรับลูกไก่เล็กแรกเกิดให้กินเต็มที่ปริมาณ 30-50 กรัม/ตัว/วัน โดยการจุ่มปากลูกไก่งวงลงในน้ำและอาหารเพื่อฝึกให้กินเอง **และควรทำวัคซีนป้องกันโรคหลอดลมอักเสบนิวคาสเซิล และฝีดาษ** ทั้งนี้หลังจากทำวัคซีนแล้วควรผสมวิตามินละลายน้ำเพื่อลดความเครียดให้ลูกไก่ **การจัดการที่ดีในช่วงนี้สามารถช่วยลดอัตราการตายของลูกไก่ได้สูงถึง 90%**

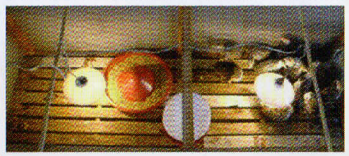

2 ไก่งวงรุ่น (อายุ 4-12 สัปดาห์)

นำไก่งวงเล็กลงจากกรงกกมาเลี้ยงบนพื้นคอกที่มีวัสดุรองที่แห้งและสะอาด ให้สัมผัสกับเชื้อจุลินทรีย์ประจำถิ่นเพื่อสร้างภูมิต้านทานต่อเชื้อโรคด้วยตนเอง เป็นช่วงที่ไก่งวงกำลังเจริญเติบโต ควรมีน้ำและอาหารให้กินเต็มที่ปริมาณ 80-100 กรัม/ตัว/วัน **โดยให้ครั้งละน้อยๆ แต่บ่อยครั้งเพื่อกระตุ้นการกินอาหาร** ร่วมกับการให้จิกกินหญ้าสด พืชผักและสมุนไพรในท้องถิ่นเสริมเล็กน้อย เพื่อปรับระบบการย่อยอาหารและเสริมสร้างพฤติกรรมตามธรรมชาติของสัตว์ปีก ซึ่งสามารถช่วยลดความเครียดได้ การจัดการเลี้ยงดูลูกไก่ที่ดีในช่วงนี้จะทำให้มีอัตราการเลี้ยงรอดสูงกว่า 60% **เมื่ออายุ 8 สัปดาห์ ขึ้นไป สามารถปล่อยเลี้ยงอิสระในแปลงหญ้าได้** แต่ต้องมีร่มเงาให้หลบแดด

3 ไก่งวงหนุ่ม-สาว (อายุ 12-28 สัปดาห์)

เป็นช่วงที่ไก่งวงกำลังเจริญเติบโต และสร้างระบบสืบพันธุ์ให้สมบูรณ์ ใช้หญ้าสดคุณภาพดีหรือพืชผักสมุนไพรสีเขียวให้กินอย่างเต็มที่ นำมาเลี้ยงขุนด้วยอาหาร ปริมาณ 150-180 กรัม/ตัว/วัน ร่วมกับการ ผสมเองในระบบเกษตรธรรมชาติ **มีการพัฒนาระบบการย่อยอาหารที่สมบูรณ์ใช้ประโยชน์จากอาหารหยาบได้ดี** เกษตรกรผู้เลี้ยงสามารถลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์ลงได้

4 ไก่งวงพ่อแม่พันธุ์ (อายุ 28 สัปดาห์ ขึ้นไป)

สามารถเลี้ยงด้วยอาหารผสมในระบบเกษตรธรรมชาติ ปริมาณ 180-200 กรัม/ตัว/วัน ควรทำการ**คัดเลือกพ่อแม่พันธุ์จากไก่งวงที่มีลักษณะสมบูรณ์ตรงตามสายพันธุ์และลักษณะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ขนเป็นมัน ตัวใหญ่ แข็งแรง ขาตั้งตรง ปราดเปรียว หน้าตาแจ่มใส การเจริญเติบโต และอัตราการแลกเนื้อดี** ทั้งนี้ควรคัดเลือกพ่อพันธุ์ไว้สำรอง 20% ของฝูง ใช้อัตราส่วนในการผสมพันธุ์แม่พันธุ์ 5-10 ตัว ต่อพ่อพันธุ์ 1 ตัว แม่พันธุ์ไก่งวงจะเริ่มไข่เมื่ออายุประมาณ 32 สัปดาห์ ดังนั้นช่วงนี้ควร**กระตุ้นการออกไข่และการผสมพันธุ์ด้วยการให้แสงสว่างต่อเนื่องกัน 13-15 ชั่วโมง/วัน โดยใช้หลอดไฟขนาด 80 วัตต์ แขวนให้สูงจากหลังไก่งวง 2.80 เมตร** ควรจัดหารังไข่ให้เพียงพอกับแม่พันธุ์ โดยใช้อัตราส่วน 1 รังต่อแม่ไก่งวง 4–5 ตัว ทั้งนี้ต้องจัดการให้แม่ไก่งวงทุกตัวไข่ในรังตั้งแต่เริ่มแรกของการออกไข่ หากมีแม่ไก่งวงไข่ที่พื้นหรือแอบไปไข่ในป่า**ต้องจับไปวางที่รังไข่** เพื่อสร้างการรับรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการวางไข่ให้ถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้หากสังเกตเห็นแม่ไก่เดินวนเวียนไปมาภายในคอกเพื่อหาที่วางไข่ก็ควรจะจับไปวางไว้ในรังไข่ด้วยเช่นกัน

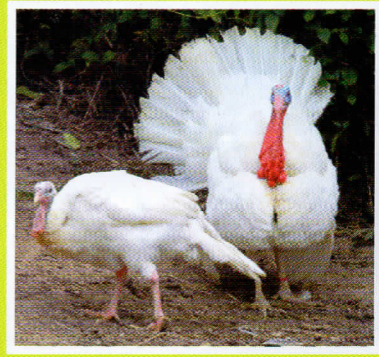

ราคาอ้างอิงการซื้อขายไก่งวง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

- ไก่งวงอายุ 45-60 วัน ราคาตัวละ 120-150 บาท
- ไก่งวงอายุ 60-90 วัน ราคาตัวละ 300-350 บาท
- ไก่งวงอายุ 90-150 วัน ราคาตัวละ 400-500 บาท
- ไก่งวงอายุ 150-210 วัน ราคาตัวละ 700-750 บาท
- ไก่งวงอายุ 210 วัน ขึ้นไป ราคาตัวละ 900-950 บาท

การจำหน่ายราคาน้ำหนักมีชีวิต กิโลกรัมละ 120-140 บาท

ที่มา : การประชุมเครือข่ายชมรมผู้เลี้ยงไก่งวงในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 4 ระหว่างวันที่ 26 - 27 พฤษภาคม 2558 ณ ห้องประชุมศูนย์วิจัยและพัฒนาการปศุสัตว์ที่ 4